

(המשך מעמוד 15)

פדיליים. היתה בשנים האחרונות החמרה בולטת בתקדימים של בתי-המשפט העליון. בעיקר בנושא של המעצרים עד תום-ההלכים. כמוכן, מתוך אמונה כנה של מי שהחליט, שזה חלק מהמלחמה בפשע, שכך אפשר להילחם בפשע. אני לא מאמין שיש השפעה משמעותית להחלטות מרות האלה על המלחמה בפשע, וזה מאוד הכביר עליי.

אחר-כך היו עוד נקודות אחדות שמאוד הכבירו עליי בשנים האחרונות, מלבד אלה שכבר אמרתי – הברידות, הצורך באיפוק לא רגיל. יש העניין של הקושי להאמין תמיד לעדים מטעם התביעה הכללית.

● חלה הידרדרות בעניין הזה?
אני חושב שבמידה מסוימת חלה הידרדרות

„לא הי' לי היסוסים לגבי החתימה על העצומה. כשיש סוגיה כליך חשובה, יכול להיות שצריך לבחור בין שני דברים”

בשנים האחרונות, אם כי אני לא רוצה בשום אופן להגיד שזה חל על כל השוטרים, חס וחלילה. זה לא חל על כל אנשי המיטרה המופיעים כעדים. אבל הידרדרות מסוימת בעניין הזה, והגעתי למצב כשכא לפני שוטר ומעיר על דוכניהם, או אני לא יכול להיות בטוח שזאת האמת וכל האמת.

● ופעם זה היה כך?
פעם זה היה ככה. כן, זה הכל שאלה של

שלחם יותר גבוה או שחשיתם יותר קהים?

זה לא נכון. יכול להיות שיש אנשים יותר רגישים ויש פחות רגישים. יש חלק מהשופטים שנשארים כי אין להם ברירה. לא נותנים לשופט טים לפרוש מתי שהם רוצים. שופט לא יכול לפרוש לגימלאות לפני גיל 60, הוא יכול להתי פטר. אני היום רק בן 50, ואני פרשתי לגימלאות בגיל 48. כשאנשים מגיעים לגיל 60, הם כבר לא פורשים, משום שזה גיל מאוד מדי כדי לפתוח בקריירה שניה, ואז הם בדרך-כלל נשארים על כס המישפט עד גיל 70.

● זה לא נשמע אידיאלי, שהם יושבים בבית-המשפט משום שאין להם ברירה.

המצב לא אידיאלי, איש לא ניסה להגיד שהוא אידיאלי. הוא גם לא אידיאלי לאור התנאים השוורים בבית-המשפט.

● זאת אומרת, שאתה חפשת דרך לצאת החוצה?

כן. זה בא לי בהפתעה, הפירסום של העצומה והמהומה שקמה בעקבותיה וההצטרפות של שר-המישפט.

כן, זה בא כהפתעה גמורה, מה גם שזה בא תישעה חודשים אחרי החתימה.

● קמת בוקר אחד, פתחת עיתון וראית את השם שלך?

זה היה יותר מצחיק: באתי לעבודה, לבית-המישפט, ואשתי טילפנה לי ברכע לתשע, עוד לפני שנכנסתי לאולם, ושאלה אם שמעתי במיקרה בדרך, באוטו, את מה ששר-המישפט אמר. אמרתי שלא, והיא סיפרה שהבוקר, בעיתון הארץ, התפרסמה ידיעה קטנטנת, וששר-המישפט כבר הספיק ביומ-הבוקר בגלי-צה"ל להגיב עליה בצורה חמורה ביותר. אמרתי לה שלא קראתי את העיתון ולא שמעתי את התגור בה. וככה זה התחיל.

● זה הפחיר אותך?

לא.

● היתה אווירת עליהם?

שופט איתן (מימין) ביום האחרון של כהונתו*

מיקריהאלימות של שוטרים בחקירות הסיפוי לנדודי-השינה שלי.

את מתכוונת לאווירת עליהם של כלי-התיקשות?

● גם של המערכת הפוליטית.
אווירת העליהם היתה, נדמה לי, בעיקר של שר-המישפט. היתה, כמוכן, אווירת עליהם מצד ארון הרצל רונבלום מידעיות-אחרונות, אם זה אומר משהו. הוא כתב דברים קשים, יכול להיות שהיו עוד דברים. זה לא הפריע לי, כי הייתי משוכנע בביקורת, לפחות בדברים שאמרתי.

● אתה חושב שאילו רצית להישאר בבית-המשפט, יכולת להישאר?

אני חושב שכן, כי לפי נסיון העבר ידוע שבמיקרים הקודמים שקרו לא הגישו אותם אפילו לבית-הדין המישפטי, או שקראו לשופט ואמרו לו שזה לא יפה, וזה לא הפריע לאותו שופט להגיע לבית-המשפט העליון. כך שאני לא מאמין שזה היה מגיע לבית-הדין המישפטי, וגם אם זה היה מגיע – זה בוודאי לא היה מסתיים בתוצאה של פיטורים.

● כלומר, אתה הקדמת רפואה למכה ואמרת שאתה ממליץ עזוב?

כן, זאת היתה הגישה שלי מן הרגע הראשון. זה היה ברור לי שאני רוצה לפרוש, וזאת היתה ההזדמנות כדי לממש את הדבר הזה לאור כל המהומה.

* עם הנשיא התורן אלעזר הלוי והשופט מאיר וולנסקי, שנחם פרשו באותו היום לגימלאות.

● זה לא הפריע לך שנאלצת לפרוש בעקבות מהומה? זו לא פחיתות כבוד?

אולי יש בזה הרגשה של פחיתות-כבוד, ומצד שני יש בזה הרגשה שאתה פורש לא מפני שגילו איזה שהם חשדות פלייליים נגדך, בבית-המישפט, או שאתה סתם שופט לא טוב, או כל מיני דברים אחרים. זה נותן לך הרגשה שאתה פורש בגלל דברים שאתה חושב שהם נכונים. ● אתה לא חושב שהמערכת המישפטי מסית הפסידה?

זו שאלה שאת לא יכולה לשאול אותי. זאת שאלה שכאה לסחוט ממני דברים שאני לא אניר על עצמי.

● אתה רוצה לדבר על הברידות של השופטים?

כן, אני רוצה להוסיף עוד כמה מילים, שהן ברידות של השופטים מתבטאת לא רק בבית-המישפט. הברידות של השופטים מתבטאת, לדוגמה, בזה שגם בחברה פרטית, כשאתה יושב עם חברים שלך, לפעמים אפילו בקרב מישפחה, אתה משתדל להימנע מלהביע את הדעות

הנשיא אפרים קציר מברך את איתן ביום מינויו כשופט מחוזי אתה. פועל לפעמים בניגוד למצפונך. כי אין לך ברירה!

איוז מכונת אחת בורחת לה החוצה לתוך הכביש הראשי. לא העליתי על דעתי מה קורה. עמדתי שם אולי 10 דקות וחכיתי, עד שפיתאום הגיעה איוז מכונת מישטרה, והשוטר שנהג ברכב הוציא את הראש מהחלון ואמר לי בחיך ממזרי: „ארגוני השופט, רחילק, תזוז מכאן, כי כל זמן שאתה עומד פה, אנשים פוחדים לעבור עבירות והתנועה לא זזה בגללך, אז תזוז מפה, תעבור לפינה השניה, שלא יראו אותי”

● איפה השופטים מבליים?
השופטים מבליים, כנראה, בבית. אני לא רואה אותם בהרבה מקומות.

● היו מקומות שרצית ללכת אליהם ולא הלכת כי הית שופט?

אני חושב שכן, מועדוני-לילה למשל. לפעמים אתה פשוט לא הולך למקומות מסוימים. אתה לא הולך, למשל, לבתי-קפה, שכאשר הלכת אליהם בפעם הראשונה, ראית שם גם עבריינים. ואני לא רוצה לנקוב בשמות של מקומות כאלה. אתה גם נכנס למצב לא נוח, אתה בא למקום ואתה מרגיש שאתה מפריע לאנשים הנמצאים במקום. הם משנים את ההתנהגות שלהם. אתה מרגיש שאתה פוגע בחופשיות שלהם. כשאתה

נכנס, אז מתלחשים ומפסיקים לדבר על מה שדיברו קודם.

● קרה גם שהתייחסו אליך לא טוב, קיללך?

לא, בזה לא נתקלתי.

● המצב השפיע גם על המישפחה?

זה דרש מהם התנהגות מסוימת? בוודאי.

● הילדות לא הביאו חברים הביתה?

החברים פחדו?

פחדו זו מילה מוגזמת, אבל זה הגביל אותם. באופן טיבעי הילדים נכנסים לתוך האווירה הזאת ומתנהגים בהתאם. אבל לפעמים מפריע כשהיו רוצים, לבחור אותי לוועד-ההורים, לא ידעתי אם זה בגלל האישיות, או בגלל זה שאני שופט.

● ולמרות כל זאת, המשכת לאהוב את העבודה?

בתקופה האחרונה כבר לא. בגלל האילוצים

„אנשים נוהרים איתך, לא מבצעים עבירות לידך, חושבים שאם תראה שהם לא עצרו בתמור, עוצר, אחה תרוץ להלשין למישטרה”

אתה שומע את אותם הסיפורים, בסופו של דבר, אחרי הרבה שנים, בכל בוקר אותו הסיפור. כי גם מישפטים זה דבר שחוזר על עצמו, למרות שיש מאחורי זה כדאדם, וכל אחד הוא אחר. אבל השלב האיש, שבו אתה עוסק באישיות של האדם העומד לפניך, זה רק חלק מיערי של התהליך השיפטי. והתהליך, כסופו של דבר, חוזר על עצמו בצורה זאת או אחרת. ואני חושב (המשך בעמוד 28)

הפוליטיות שלך. בבקורות יום-יומיות, שבאופן טיבעי מדברים עליהם, אתה משתדל לשמור על איפוק קר. הברידות הזאת מתבטאת גם בכך שאתה חייב להיות זהיר בבחירת הידידים שלך והחברים שלך. הברידות הזאת מתבטאת בזה, שאתה לא יכול ללכת לכל מקום שאתה רוצה ללכת. היא מתבטאת בזה, שאם אתה יוצא לרחוב בקיץ בסנדלים ובמיכנסים קצרים, אז כל העיר מדברת על זה, גם כשהו בירושלים, למרות שזו, כביכול, עיר גרולה, שלא לדבר על שופטים בעיר קטנה.

● זאת אומרת, שכל רגע ורגע בחיך אתה מודע לזה שאתה שופט?

אתה מודע בהכרח לזה שאתה שומר על איוז פאסון כלפי הציבור, וזה דבר קשה.

● החברים שלך היו בעיקר שופטים?

לא, דווקא לא.

● אין קשרים חברתיים בין השופטים אחרי שעות-העבודה?

יש מעט קשרים חברתיים בין שופטים. אני אדם לא כל-כך חברתי. ורוב הקשרים החברתיים שלי הם במישור לגמרי אחר, במישור של איש-ת, שזה המישור הסיפורי. בעיקר שוטרים, משוררים ואמנים לא יושבים כמו תולעים בתוך התפוח, אלא יש להם ראייה הרבה יותר כוללת, והם עוסקים בכל הבעיות של האדם ולא סגורים בתוך מסגרת מצמצמת.

● הרגשת שאנשים מתייחסים אליך אחרת משום שאתה שופט?

כן. למשל, נותנים לך יותר כבוד? נוהרים, מדברים איתך כזהירות, לא מבצעים עבירות לידך. יש אנשים שחושבים, שאם הם יראו את השופט מטייל ברחוב ביום שבת אחר-הצהריים, והוא יראה מישור לא עוצר בתמור עוצר, אז הוא ירוץ למישטרה וילשין עליהם. ככה אנשים חושבים.

אני נוכח בדבר מצחיק שהיה לי פעם אחת: עמדתי בבוקר בדרך לעבודה, בפיקת הרחוב, וחייכתי לרכב שהיה צריך לבוא ולקחת אותי לעבודה. זה היה צומת מאוד סואן, שאין בו רמזור, ואני עמדתי ליד תמרון עוצר. הייתי לבוש בחליפה שחורה ובעניבה שחורה והייתי מוכר באיוז. משום-מה ראיתי שבכיוון של התמרון שליידו עמדת, התנועה לא זזה. בקושי כל פעם